

Javni poziv za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva – kategorija proizvodnje eksperimentalnog filma u 2026. godini – 1. rok; 12. 3. 2026.

Obrazloženje

Branka Benčić, umjetnička savjetnica za eksperimentalni film

Na prvi rok Javnog poziva za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela u kategoriji eksperimentalnog filma u 2026. godini pristigao je vidljivo povećan broj prijava u odnosu na prethodne godine. Radi se o ukupno 24 prijavljena projekta, za razliku od dosadašnjih npr. 14 prijava. Iako različite kvalitete prijava i stupnja pripreme projekta i dostave materijala, sve su prijave osim jedne zadovoljile formalne uvjete, te su razmatrana 23 projekta. Od 23 prijavljena projekata, pet (5) ih je bilo prethodno prijavljivano na javni poziv, u kategoriji eksperimentalnog filma.

U okviru radova pristiglih na javni poziv zastupljen je širok spektar kreativnih i umjetničkih pozicija, žanrova i interesa: od relevantnih društvenih tema, interesa za umjetnost, refleksa prošlosti u sadašnjosti, eksperimenta s dokumentarnim, filmskih eseja, individualnih priča, osobnih arhiva, autorefleksivnosti, do vizualnih, medijskih i žanrovskih istraživanja, formalnog filmskog eksperimenta.

Od 24 prijave, 11 je prijedloga kojima su autorice žene.

Pri odlučivanju razmatrala sam prema kriterijima Javnog poziva kvalitetu i jasnoću prijave, konceptualizaciju projekta iz koje je moguće razaznati osnovne ideje i polazišta filma i metodologiju rada; promišljanje medija, kvalitetu i razrađenost vizualnih referenci, svijest o kontekstu – povijesti eksperimenata u mediju filma ili videa, i suvremenim kretanjima u filmskoj umjetnosti, izvedivost projekta u okviru operativnog i financijskog plana, plan promocije i distribucije, te procjenu relevantnosti teme/projekta u kontekstu suvremene audiovizualne produkcije.

Za sufinanciranje je predloženo i odobreno šest (6) projekata u ukupnom iznosu 195.000 EUR.

Od toga 4 projekta predstavljaju unaprijeđene i razrađene prijedloge iz prethodnog Javnog poziva. Od šest filmova 4 režiraju žene, a jedna je debitantica, odnosno jedan debitantski film u kategoriji eksperimentalnog filma.

Zajednička kvaliteta odabranih projekata očituje se u sposobnosti da društveno, povijesno ili osobno iskustvo prevedu u promišljen filmski oblik. U recentnoj produkciji filmski radovi propusnih granica između dokumentarnog i eksperimentalnog donose zanimljive filmove i relevantne teme u širi društveni prostor, nekoliko odabranih radova istražuje upravo takve narative. Temama poput obiteljskih odnosa, rata, majčinstva, egzila, tranzicije, kulturnog pamćenja, identiteta, često se pristupa iz osobne autorske perspektive, pri čemu osobno postaje prostor šire društvene refleksije. Projekti razvijaju jasno artikulirane i formalno dosljedne koncepte, istražujući mogućnosti eksperimentalnog i hibridnog filmskog izraza kroz arhivske

materijale, strukturalne postupke, odnos slike i zvuka, montažne eksperimente te propitivanje vremena, percepcije i reprezentacije, čime pokazuju visoku razinu autorske ambicije i doprinose razvoju suvremenog eksperimentalnog i umjetničkog filma.

Radi se o sljedećim projektima:

Pisma kćeri, Sandra Sterle, Kazimir – Udruga za promicanje kulture, umjetnosti i audiovizualnog stvaralaštva, 26.000 EUR

Projekt *Pisma kćeri* je osobno, epistolarno-dnevničko eksperimentalno djelo slojevite strukture i specifične autorske osjetljivosti, koje se izdvaja autentičnošću izraza i visokom razinom umjetničke kvalitete. Središnji odnos između majčinih pisama, arhivskog materijala odnosno autoarhiva te vizualnih fragmenata promišljen je kao koherentan filmski postupak u kojem forma izravno proizlazi iz teme sjećanja. Projekt istodobno funkcionira kao intimni osobni dokument i kao zapis vremena, a posebna kvaliteta projekta očituje se u promišljenom pristupu arhivu i autoarhivu umjetnice. Sandra Sterle je priznata hrvatska umjetnica koja od sredine 1990-ih djeluje u području videa, performansa i multimedijalnih instalacija, s bogatom međunarodnom izložbenom i umjetničkom praksom.

OTTI, Dalija Dozet, UO Teatar to go, 32.000 EUR

Otti je esejistički eksperimentalni film s elementima umjetničkog i poetskog dokumentarnog roda, posvećenog filmskom istraživanju života i stvaralaštva umjetnice Otti Berger. Film se razvija kroz slobodno povezivanje biografskih elemenata, krajolika i umjetničke prakse Otti Berger, tekstilne umjetnice obrazovane na Bauhausu. Posebnu kvalitetu projekta čine dojmljivi vizualni dijalozi između apstraktnih struktura njezinih tekstilnih radova i prizora krajolika, čime se ostvaruje sugestivna i višeslojna filmska cjelina. Krećući se između eksperimentalnog filma, dokumentarnosti, pejzaža i povijesti umjetnosti, projekt promišlja mogućnosti filmskog izraza te odnose među različitim umjetničkim formama. Projekt predstavlja vrijedan doprinos afirmaciji ove iznimne avangardne umjetnice.

Shams, Jelena Ratko, Udruga Blank, 35.000 EUR

Projekt se bavi splotom društveno relevantnih tema – majčinstvom, ratom, okupacijom i egzilom – kojima autorica pristupa iz osobne poetike, istodobno ostvarujući univerzalno razumljivu i emocionalno dostupnu perspektivu. Film uvjerljivo potvrđuje tezu da osobno iskustvo može funkcionirati kao snažan politički iskaz. Posebnoj bliskosti s gledateljem pridonosi razgovorni, dnevnički format pripovijedanja koji temi daje intimnost i autentičnost. U središtu interesa nalazi se jedno od najaktualnijih globalnih pitanja – ratno stradanje djece u Palestini – obrađeno kroz osobnu refleksiju koja izbjegava didaktičnost te ostvaruje snažan emotivni učinak. Riječ je o revidiranom i sadržajno doradjenom prijedlogu prethodno prijavljenog kratkometražnog poetskog dokumentarno-eksperimentalnog filma.

Pulsacije, Iva Gavrilović, Filmska udruga Šuma, 27.000 EUR

Pulsacije su kratki eksperimentalni film koji se razvija na tragu vizualnih istraživanja i strukturnog eksperimenta prisutnih u eksperimentalnofilmskoj produkciji. U fokusu je učinak grada na tijelo i filmski materijal. Radi se o zanimljivom prijedlogu propusnih apstraktnih struktura koje se ogledaju u fragmentima grada. Jasne kompozicije slike/kadra, vizualno

dojmljivih apstraktnih struktura, uz izražen formalni eksperiment, film predstavlja doprinos kontinuitetu produkcije strukturalističkog filma.

Otmica Europe, Matija Debeljuh, Apoteka – Prostor za suvremenu umjetnost, 29.000 EUR

Projekt *Otmica Europe* predstavlja poetski, introspektivan kratki film koji koristi elemente eksperimentalne poetike, s naglaskom na nenarativnoj strukturi i fragmentiranom pristupu pripovijedanju, s fokusom na odnos konstrukcije identiteta i urbaniteta, kao i na fluidnost prostora i vremena. Kroz međusobno ispreplitanje tih elemenata te pomicanje fokusa između različitih prostornih i perceptivnih točaka, film razvija slojevitu meditaciju o suvremenom iskustvu prostora.

Pusta zemlja, Damir Čučić, Sve gore i gore, 46.000 EUR

Projekt *Pusta zemlja* dokumentarno-eksperimentalni je film promišljenog pristupa temi kolektivnog sjećanja. Kroz opservacijski postupak i lik snimateljice otvara prostor za refleksiju o posljedicama rata, odnosu prema nasljeđu nedavne povijesti, te posjeduje sposobnost oblikovanja složenih tema u sugestivne filmske slike. Film se temelji na dobro istraženju građi, a kroz različite materijale, glasove i filmske postupke gradi putovanje kroz prostor i vrijeme, u kojem se prošlost reflektira u sadašnjosti. Odnos slike i zvuka koristi se za artikulaciju društvenih procesa i njihovih tragova na konkretnim lokacijama.